

מסורת הש"ס

א) ודמיון עקר דין אי גרם דמדינת... ב) ודמיון עקר דין אי גרם דמדינת... ג) ודמיון עקר דין אי גרם דמדינת...

הגהות הב"ח

(א) גמ' ו' לא אירין... (ב) גמ' ו' לא אירין... (ג) גמ' ו' לא אירין... (ד) גמ' ו' לא אירין... (ה) גמ' ו' לא אירין...

רבינו גרשום

שיטה אחת דאמר... רבינו גרשום... רבינו גרשום... רבינו גרשום... רבינו גרשום...

גמ פשוט פרק עשירי בבא בתרא

קסג.

עין משפט
גר מצוה

יד א מ"י פ"ד מ"ג מ"ג מ"ג
יד א מ"י פ"ד מ"ג מ"ג מ"ג
יד א מ"י פ"ד מ"ג מ"ג מ"ג

רבינו גרשום

למטה משיטה שניה זו אין... רבינו גרשום... רבינו גרשום... רבינו גרשום... רבינו גרשום...

הן ואוירן או דלמא הן ולא אוירן א"ר נחמך
בר יצחק מ"מסתברא דהן ואוירן דאי סלקא
דערך הן ולא אוירן (א) שיטה אחת בלא
אוירה לבאי הויא אלא ש"מ הן ואוירן שמוע
מינה רבי שבתי אמר משמיה רחוקיה בשני
שיטין שאמרו בכתב ידי עדים ולא כתב
די סופר מ"ט דכל המויף לאו לגבי ספרא
אויל ומויף וכמה אמר (ב) רב יצחק בן
אלעזר כגון לך לך זה על גבי זה אלמא
קסבר שני שיטין וארבעה אוירין רב הייא
בר אמי משמיה דרעוא אמר ר' כגון למ"ד
מלמעלה וכו"ף מלמטה אלמא קסבר שני
שיטין ולששה אוירין רבי אבהו אמר כגון
ברוך בן ברי בשיתה אחת אקו סבר שיטה
אחת ושני אוירין אמר רב לא שנו אלא בין
עדים לכתב אבל בין עדים לאשרתא אפילו
טובא נמי כשר מאי שנו בין עדים לכתב
דלמא מויף וכתב מאי דבעי וחתמי סהדי
בין עדים לשטר נמי מטייט ליה "אמרי
סהדי אטיוטא הוא דחתמי בין עדים
לאשרתא נמי אמרי בי דינא אטיוטא הוא
דחתמי בי דינא אטיוטא לא חתימי וליחוש
דלמא גיזי ליה לעילא ומחיק ליה למיוטא
וכתב מאי דבעי דחתמי סהדי ואמרו
רב שטר הבא הוא ועדין על המחק כשר
הניחא

הן ואוירן או דלמא הן ולא אוירן א"ר נחמך
בר יצחק מ"מסתברא דהן ואוירן דאי סלקא
דערך הן ולא אוירן (א) שיטה אחת בלא
אוירה לבאי הויא אלא ש"מ הן ואוירן שמוע
מינה רבי שבתי אמר משמיה רחוקיה בשני
שיטין שאמרו בכתב ידי עדים ולא כתב
די סופר מ"ט דכל המויף לאו לגבי ספרא
אויל ומויף וכמה אמר (ב) רב יצחק בן
אלעזר כגון לך לך זה על גבי זה אלמא
קסבר שני שיטין וארבעה אוירין רב הייא
בר אמי משמיה דרעוא אמר ר' כגון למ"ד
מלמעלה וכו"ף מלמטה אלמא קסבר שני
שיטין ולששה אוירין רבי אבהו אמר כגון
ברוך בן ברי בשיתה אחת אקו סבר שיטה
אחת ושני אוירין אמר רב לא שנו אלא בין
עדים לכתב אבל בין עדים לאשרתא אפילו
טובא נמי כשר מאי שנו בין עדים לכתב
דלמא מויף וכתב מאי דבעי וחתמי סהדי
בין עדים לשטר נמי מטייט ליה "אמרי
סהדי אטיוטא הוא דחתמי בין עדים
לאשרתא נמי אמרי בי דינא אטיוטא הוא
דחתמי בי דינא אטיוטא לא חתימי וליחוש
דלמא גיזי ליה לעילא ומחיק ליה למיוטא
וכתב מאי דבעי דחתמי סהדי ואמרו
רב שטר הבא הוא ועדין על המחק כשר
הניחא

וחזר בו ר"ת ואין מכתיב כי אם בתחלה ולא בסוף מפני שקיים
השטר בסוף דכפסיק רב יהודאי אבל קשה מנגט קרמ (גיטין
דף פג.) שאנו מכתיבין בין בתחלה בין בסוף וי"ל דשאני התם דמכל
תלמא מקיימין ולא בני בקיימא דהכא דכמפרש התם אבל בפשוטים
שאנו מקיימין משלמטה כחרי פסול לבסוף:
ש"י"בא אחת דבאי הויא. (א) אי מויף ביה וכתב ביה שני שיטין
דקות יחא ניכר שהוא מויף שהגך שני שיטין דקות
משאר השטר ועוד דלא אויל לגבי ספרא לכמוז כתיבה דקה ואפילו
אי בעי גיזי ליה ויש מפרשים שיטה אחת בלא אוירה לבאי חזיא
אין יכול לכמוז בה כלום ואמאי לאסריך למימר הרחיק שיטה (א)
כשר אויל לא בעי למיפרך שני שיטין חזין דעובא חזין
לכמוז בו שיטה אחת וימא דלמדן משיטה אחרונה דהא דלמך
לעיל אין למדן היינו למסקנא (ב) הכא דמסקין הן ואוירן דחו
לכמוז שני שיטין דלמך ואוירא חזיא לכמוז אחת ולכך אין
למדן אבל מקמי דמסקין הן ואוירן הן ללמדן אדכרה דלמדן
מדפסול הרחיק שני שיטין בלא אוירן:

בגון דך דך זה על גב זה. א"ל לפרש שרגל הכ"ף על ראש הלמ"ד
אלא ש"מ לא הוי רגל הכ"ף נגד ראש הלמ"ד אפ"ה הוי ד'
אוירין שאזיר אחי דך לך להיות בין ב' שיטין בלא רגל כ"ף וראש
למ"ד כדלמך כגון ל' למעלה וכ"ף למטה וקסבר ב' שיטין וג' אוירין
אלמא לך להיות אויר בין שיטה לשיטה ועוד אויר אחר מפני
רגל כ"ף שבשיטה ראשונה או מפני ראש למ"ד שבשיטה שניה הוי
ב' אוירין בין שיטה לשיטה ולא ראהי דל"כ למה דך אויר שני
כנגד זה אלא לך לך לפרש שהן זה כנגד זה לך לך דלא יתחיל לויף
לעשותו כדכוח (א) ושיטה אחת ושני אוירין והוי יותר משני שיטין בלא אוירן דל"כ
ר"ת בנקודות או שורות שניכר (ב) בחלק מעט ניכר שאלה מהם מעיקרה שאם היה מעטשטבו כדיו ואין ניכר אם היה שם מהם אם לא
אפ"ה מכשר לשטר א"כ יטעשט כל השטר לגמרי וגם העדים משלמטה ויחשוב ועדין גבלין של מעלה ויזיף עדים והאשרתא על מטה
(א) מקיימין ואם אין גבלין למעלה יש שיטה אחת בין העדים לכתב השטר ועדין בלתי שיטה והעדים הראשונים יטעשט כדיו
והאשרתא מקיימת עדים שזיף להכי לך לך לפרש טיטו אנקודות או שורות: שטר הבא הוא ועדין על המחק כשר. (ב) דהא
פסיל אלא בלא טיטו דאי כתיב אלא פסול וכו"מ איכא ביניהו דרבי יוחנן פסיל אפילו כתיב (א) שני שיטין בין עדים לאשרתא משום
דמתקם ויכמוז הוא שטר ועדים על המחק והאשרתא מקיימת דכתיב דמקיימין מן האשרתא שבו הא ליכא למימר דל"כ כל שטר שיש

הלמ"ד דתחמונה מכנגד רגל כ' העלוונה: כדון כן לוי. שני אוירין
איכא הכא אחד למעלה בשביל למ"ד לוי ומד למטה בשביל כ'
דכרון: אמר רב לא שנו. שני שיטין דפסול א"כ"ה רחיק בין
העדים לשטר אבל אם הוא בין העדים לקיום הנקרא אשרתא על שם
ואשרתאו וקיימנהו לכמוז בו כגון שטר שכתב בו הנפק דהיינו
ואשרתא אפילו רחיק יותר משני שיטין כשר דמסקין ואויל מעטשטבו
כדיו וסמך כ"ד אטיוטא לא חתימי אלא אטייקרו של שטר: ומשני
דמטייט לוי. כלומר מלכלבו כדיו ואין יכול לכמוז בו שום זיוף אבל
אם בא הנפק לפנינו ויש בו שני שיטין חלק בלא טיטו פסול הוא שלא
נעשה מיוקן כחמי: אטיוטא חתימי. ולא אשרתא כ שטר דלמ"ד
בגיטין (דף פג.) חיישינן שמא אשאיילת שלום שכתב בשטר חתמו ולא
אטייקרו של שטר הכא נמי קך מעדין כפנינו אטייט כדיו ונמחק כדי
שלא יתשדו כנגד השטר: ומשני כי דינא אטיוטא. אין דרך לחמוס
אבל עדים בכל מוויין לחמוס ואפי"ה עמי הארץ ומחיק למיחמס אטיוטא:
ויוטוה דלמך גיזי לוי. לשטר העלוין לגמרי ומחיק ליה לטיוטא וכמו
הוא (א) והולואתו ועדין מווייפין על המחק: דאמר רב שטר הבא הוא
ועדין על המחק כשר. דמה לי אם חתמו עדים על קלף חלק או על
הקלף שחור אחת כחול מקום שהעדים חותמין בו (א) ובגו אשרתא אע"פ
שאין אנו מכריזין ידי עדים שלמעלה שעל המחק נמחק על אשרתא
שאחריה שמקיימת עדותן והלכך יכול למחוק הטיוטא ולזיף עדים:
הניחא

מחיק ליה לטיוטא שעל גבי אשרתא וכתב מאי דבעי במקום שהיה בו הטיטא ויכתוב פלגים סמה שהיה בשטר ומחתימין אותו
בגופיה סהדי אחרינא על מה שכתוב בטיטא. ואמר רב שטר הבא שכתוב הוא ועדין על המחק כשר תרוד שכתוב תחתיו אשרתא
שקיימו השטר וחתמיה עדים וגבי ביה שלא כדון:

א) ומתירי פסול. ב) נראה דלא יבאשע שיהיה חלק חתום בלא חתימה וכו'.